

**Disputationvm De Censuris In Communi,
Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

3 Qualia sint sacramenta ab excomm. recepta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

SECTIO III.

Vtrum, Sacramenta ab excommunicato recepta, va-
ra, & valida sint.

Questio hæc intelligi potest de valore sa-
cramenti, aut quantum ad esse, seu
substantiam eius, aut quantum ad v-
sum seu executionem, si aliquem actum
aut munus coniunctum habeat. Rursus
questio hæc specialem difficultatem habet in sacra-
mento poenitentiae: in baptismo autem locum non
habet, quia ante baptismum nullus potest esse ex-
communicatus: in cæteris vero eandem omnino
solutionem habet, & facillime expediri potest. Nam
in primis certum est illa quinque sacramenta exco-
municatis data valida esse quantum ad substantiam
eorum. Et de Eucharistia quidem nulla est questio,
quia est sacramentum permanens. De cæteris autem
patet, quia si applicetur debita materia, & forma v-
niuscuiusque cū debita intentione ministris, & susci-
pientis, necessario perficitur sacramentum; neque
potest Ecclesia per censuram illud impedire, quia
censura non reddit personam incapacem, neque im-
pedit aliquid quod ad substantiam sacramenti per-
tineat. Et ita hæc veritas supponitur in omnibus iu-
ribus, quæ de hac materia loquuntur, & est constas
apud omnes Doctores sententia. Quamquam de Ex-
trema vnctione aliquam limitationem nonnulli ad-
hibeant, quam examinabo disp. seq. sect. 2.

Ex quo fit, ut illa duo sacramenta, quæ ex prædi-
ctis quinque characterem imprimunt, scilicet, Or-
do, & Confirmatio necessario habeant hunc effectum
in excommunicato, quomodoque illa recipiat,
id est, siue peccet, siue non illa recipiendo. Probat,
quod a hic effectus non pendet ex dispositione recipi-
entis, sed necessario coniunctus est cum valore, &
substantia sacramenti. Ob hanc enim causam talia
sacramenta iterari non possunt, quantumvis indi-
gna à peccatore, aut excommunicato, vel præci-
so recipiantur, dummodo, quæ ad substantiam ne-
cessaria sunt, rite applicentur. Et in hoc etiam nulla
est dissensio inter auctores. Quomodo autem intel-
ligendi sint quidam textus, qui ordinem hæc receptum
interdum irritum vocant, partim constat ex dictis
sect. 1. huius disputationis, partim dicetur in seq. &
videri etiam possunt, quæ de sacramento Confir-
mationis in simili quæst. dixi in 3. tom. disp. 36. sect.
3. De effectu vero gratiæ regula generalis est; si exco-
municatus recipiat sacramentum absque culpa, seu
cum iusta excusatione, recipere etiam effectum eius
quia tunc non ponit obicem: sacramenta autem om-
nia fallibiliter conferunt gratiam non poeniten-
tibus obicem, nec potest Ecclesia per censuram hoc
impedire, cum in diuina promissione nitatur. At
vero, si excommunicatus peccat mortaliter susci-
piendo sacramentum, iam ponit obicem, & ideo effec-
tum gratiæ non recipit. An vero, recedente fictione
postea conferatur, questio generalis est de omnibus
indigne suscipientibus, quæ nullam hic habet speci-
alem rationem.

*Excommunicatus sacramentum recipiens, non est
suspensus ab usu eius sub aliqua pena Eccl-
siastica, excepto Ordine.*

Denique vltimus punctus de usu, seu executio-
ne, non habet locum, nisi in sacramento Ordinis:
nam Sacramentum Eucharistiæ, vel Confirmatio-
nis, aut extremæ vnctionis non habent proprie
aliquem subsequenter usum, nisi quis fortasse vo-
cet usum Confirmationis fortem fidei confessio-
nem coram tyranno, vel extremæ vnctionis con-
stanter resistere tentationibus demonis in articulo
mortis, qui non tam est usus sacramenti, quam ef-
fectus auxilij, vel gratiæ, quæ propter sacramen-
tum

tio modo disput. decima octaua, sectione secunda. A
Et illud amplius explicui disput. septuagesima se-
cunda, sectione tertia, & quarta. Sed in præsentia
casu excommunicatus non vitandus indigne petiti sa-
cramentum, quia peccat mortaliter, si illud suscipi-
at, ut supra ostensum est: ergo & sacerdotes mini-
strando peccabunt. Et iuxta hanc declarationem in-
telligendi sunt auctores, qui dicunt, etiam nunc pro-
hibitum esse ministris sacramentorum dare illa hu-
iusmodi excommunicatis, ut tenet Adrianus mate-
ria de Clauibus, quæstione tertia, & Conarruias in
capite, Alma. Prima part. §. secundo, numero vnde-
cimo in fine, & alii. Dices, Ergo nullus fauor redun-
dat ex illa concessione ad Ecclesiæ ministros, si in re
manet semper eadem prohibitio, quamuis ex alio
capite. Respondetur in primis, magnum fuisse
fauorem, quod ipsa Ecclesiæ suam prohibitionem
abstulerit: naturalem enim aufere non poterat: ne-
que etiam debuit ob eam causam excommunicato
fauere, ab illo prohibitionem auferendo, tum quia
hoc fuisset magnum detrimentum Ecclesiæ
discipline: tum etiam, quia semper manet in mini-
stro obligatio inspicendi, an excommunicatus digne
petat. Vnde secundo dicitur, ablata ab ipsis mi-
nistris prohibitione directa ipsius Ecclesiæ, facilius
posse sacramenta præbere excommunicato quam
antea poterant: quia nunc facile possunt eis fidem
adhibere, si dicant se esse absolutos: imo hoc ipso
quod petunt, verbi gratia, Eucharistiam, possunt
id præsumere, nisi oppositum euidenter constet, vel
sequatur scandalum, vel aliquid simile obster. Si-
cut enim, licet mihi euidenter constet aliquem heri
peccasse mortaliter, & hodie videam illum ad cele-
brandum, vel communicandum accedere, debeo
præsumere digne accedere, & iam esse à suo pec-
cato absolutum, ita omnino est in excommuni-
cato occulto, seu non vitando: quia solum teneor
non dare illi sacramentum, in quantum indigne
petit, & ideo facile possunt præsumere, & credere
causam indignitatis esse ablatam: quod secus est in
aliis excommunicatis: nam oportet, ut de eorum
absolutione aliquo modo constet, ut infra vide-
bimus.

Atque hinc facile patet tertia conclusionis pars,
nam in primis, quoties excommunicatus, non ob-
stante censura, non peccat petendo sacramentum,
neque alter peccabit ministrando: quia tota ratio
prohibitionis eius oriebatur ex indigna petitione.
Deinde, si ex negatione sacramenti sequatur scan-
dalum, propter quod vitandum licitum esset dare
sacramentum peccatori indigne petenti, propter
illud vitandum, licitum etiam erit dare huiusmodi
excommunicato petenti: quia ex huiusmodi cen-
sura, nulla noua oritur obligatio, ut dictum est. Hic
vero inquiri potest dubium, quod attigit Adrianus
q. 3. de Baptismo, ad sextum in fine, an propter vitan-
dum scandalum ipsiusmet excommunicati liceat
ei petenti dare sacramentum: Videlicet, quia, si ei
denegetur, deterior fiet, & magis contumax, ve-
liet hereticus. Quod dubium ipse indecisum re-
liquit, quia illa non videtur esse cooperatio, sed per-
missio minoris mali. Mihi tamen videtur id non esse
licitum, quia illud non est scandalum actuum, sed
passiuum tantum, & ex pura malitia. Hoc autem se-
cus esset, si excommunicatus occulto publice peten-
ti sacramentum, illud denegarem: & ideo circa hoc
seruanda est generalis regula iuris, ut publice peten-
ti sacramenta denegentur, si publice excommuni-
catus sit, non vero si occulte tantum sit excommu-
nicatus: nam tunc solum denegabuntur, si sero
petat, dummodo de ipsa censura satis constet.

cap. Cum non ab homine, de Sent. excomm.
& cap. Si sacerdotes, de Officio ordi-
narii, & late dictum est in
dicta disp. 72.

Sacramenta
omnia, reci-
pta pœniten-
tiæ, excommu-
nicatis data valida
esse quo ad
substantiam

Ordo, &
Confirmatio
sunt ab ex-
communi. reci-
piantur, si-
um effectum
habent in-
primis

Excommu-
nicatus sa-
cramentum
cum iusta
excusatione
recipiens gra-
tiam etiam
recipit.

In matrimo-
nio probatur

tum datur. Vnde ad hunc vsum nullum speciale impedimentum ponitur per Ecclesiam ex vi censuræ, sed in tantum ab ipso met suscipiente poni potest, in quantum per suam prauam dispositionem gratiam sacramenti potest impedire. In matrimonio vero post susceptum sacramentum, seu contractum vinculum, superest vsum ipsius matrimonii: ille autem, si philosophice tantum, seu moraliter consideretur, potius est vsum matrimonii, vt est quidam contractus, quam vt est sacramentum: si autem spectetur quatenus sub aliquo respectu, & rectitudine supernaturali fieri potest, sic dici potest effectus sacramenti, per auxilium gratiæ, quod propter dictam honestatem confert: & ideo non aliter impeditur, quam alia gratiæ sacramentalis: scilicet per malitiam, vel indispositionem susipientis, non vero ex peculiari censura, aut Ecclesiæ suspensione, supposita susceptione validi sacramenti. Absolute igitur loquendo, excommunicatus, qui matrimonium contraxit, non est suspensus ab vso matrimonij speciali aliqua pena, vel censura, quæ illi imposita sit ob delictum commissum in tali susceptione sacramenti.

Excomm. nō
deberi in Ec-
clesiā solen-
nē benedicti-
onē recipere.
Cap. Signifi-
casti, de eo
qui dux in
matr. quam
pol.

Couarr.
Nauarr.

Conc. Trid.

Excommuni-
catus non est
prohibitus v-
sus matrimo-
nij tā quoad
cohabitatio-
nē, neque
quoad red-
dendū, aut
petendū debi-
tū.
Anton.

Excomm. est
suspensio ab
vso ordi-
num

4 Duobus autem modis intelligi potest esse illi interdicitus talis vsum, ita vt licite non fiat. Vnus est, quia ille, qui sic contraxit, non potest solennem benedictionem in Ecclesia recipere, nisi prius absoluitur, nam, licet illud matrimonium sit validum, vt est certissimum, & aperte traditur in cap. Significasti, de eo qui dux in matr. quam pol. per adul. nihilominus tamen non debet, quasi solenniter approbati ab Ecclesia per publicam benedictionem, quam diu excommunicationis vinculum perseverat. Prefertim, cum illa benedictio communicatio quedam spiritualis sit, & veluti quoddam Ecclesiæ suffragium: quibus bonis priuatus est excommunicatus. In quo etiam conueniunt Doctores in dicto cap. Significasti, & Summistæ verb. Excommunicatio, Couarr. c. Alma, p. 1. §. 6. & Nauarr. in c. Consideret, §. Cautus, de Pœnit. dict. 5. Quatenus ergo coniuges ante benedictionem solennem in Ecclesia susceptam copulari non debent; eatenus per excommunicationem duranter impediri potest vsum matrimonij. Non erit autem maius peccatum vti matrimonio sine absolutione à censura, quam sine solenni benedictione: quod, per se loquendo, ac secluso scandalo, mortale non est, quantum colligi potest ex Concilio Trid. sess. 24. c. 1. de reformat. matrimonij, & suo loco satis dicemus.

5 Alter modus impediedi hunc vsum intelligi potest, quatenus ille vsum, quædam humana communicatio est, quæ generatur prohibita est per excommunicationem. Veruntamen hoc impedimentum si quod esset, ita induceretur per excommunicationem superuenientem matrimonio iam contracto, quam per antecedentem, seu existentem, quando contrahitur; & ideo inferius dicendum est de illo simul cum aliis. Veritas enim est excommunicationem non impedire hunc vsum, neque quoad cohabitationem, neque quoad reddendum, vel petendum debitum, vt breuiter attigit Antoninus tractatu de Excom. c. 76. n. 22. & infra latius dicetur.

6 Superest ergo, vt in solo sacramento Ordinis hoc inueniatur, vt excommunicatus illud suscipiens, executionem eius, vel vsum non recipiat, ita vt licite illum præstet: sic enim intelligendum hoc est. Nā illud sacramentum proprium habet ministerium Ecclesiasticum, ad quod ordinatur, illud ergo per Ecclesiam ei prohibetur, qui excommunicatus ordinem recipit, vt ex variis iuribus probauimus in sect. 1. Quæ supponunt tale sacramentum validum esse: & declarant, quia, quæ interdum significant talē ordinationem esse irritam, vt nimirum intelligantur quoad executionem, quantum ab Ecclesia impediri potest, non quantum ad substantiam & va-

lorem sacramenti. Cuius etiam signum manifestū est, quia eadem iura disponūt, vt post peractam pœnitentiam, & obtentam ab Ecclesia dispensationem possint in susceptis ordinibus ministrare, vt videre licet in iuribus citatis sect. 1. ergo semper supponunt ordinem esse validum: suspendi autem ab Ecclesia quoad executionem. In his autem sacramentis, de quibus nunc agimus, hæc suspensio executionis solum esse potest prohibens illam, ne licite fiat, non tamen irritans, de qua re in materia de Suspensione latius dicemus.

Num sacramentum pœnitentiæ ab excommunicato receptum cum vera excusatione validum sit.

DE Sacramento vero pœnitentiæ est peculiaris difficultas, an susceptum ab excommunicato validum sit, vel irritum ex vi ipsius censuræ. Vt autem ad punctum quæstionis deueniamus, suppono peccatum mortale commissum in ipsamet confessione, & susceptione talis sacramenti, esse contra substantiam eius, illudque irritum reddere; quod est singulare in hoc sacramento, vt supra proprio loco ostensum est ex eo, quod materia essentialis huius sacramenti est integra peccatorum confessio, & contritio: quam impedit, ac destruit actuale peccatum mortale in ipsa confessione commissum. Igitur, si excommunicatus confitendo, & recipiendo absolutionem, actu peccat mortaliter, mihi certum est tunc non fieri sacramentum ex illo capite; quod commune est aliis peccatis mortalibus, quamuis in præsentī casu tale peccatum committatur occasione censuræ, qui est quidam concursus solum per accidens. Vt ergo per se, ac proprie quæstio procedat, supponendum est nullum interuenire peccatum mortale ex parte excommunicati susipientis sacramentum pœnitentiæ ante absolutionem censuræ siue excusatio proueniat ex ignorantia, siue ex alia necessitate recipiendi tale sacramentum, coniuncta cum impotentia, vel malitia ministri.

In illo ergo casu prima sententia affirmat talem confessionem irritam esse tenet Syluester verb. Confessio, 1. quæst. 3. casu 5. & verb. Confessor, 3. num. 12. vbi plures refert, & dicit communi consuetudine ita obseruari. Paludanus in 4. dist. 17. q. 6. art. 1. concl. 2. non solum de maiori, sed etiam de minori excommunicato docet. Idem Maior ibiq. 6. in fine, Gabr. quæst. 1. art. 3. dub. 2. & Antonin. 3. p. tit. 14. cap. 9. §. 4. Soto d. 22. quæst. 1. art. 1. in fine, indicat Adrianus materia de Matrimonio, q. 1. art. 1. Ledesma 2. part. 4. q. 23. art. 1. licet sibi non constet. Fundamentum esse potest, quia excom. est præcisus ab Ecclesia: ergo, quam diu talis est, non potest per Ecclesiam de suis peccatis iudicari vel absolui: nam, De his, qui feru sunt, nihil ad nos. Secundo, quia Ecclesia separat excommunicatum à susceptione sacramentorum, quantum potest, nam vult haberi tanquam Ethnicum, & Publicanum: & propterea excommunicatio maxima pena censetur ab Augustino: sed Ecclesia potest ita separare excommunicatum à sacramentis, vt attentata suscriptio sit irrita: sicut potuit irritare sacramentum matrimonij inter consanguineos: ergo ita fecit. Tercio, quia in excommunicatione minori id fecisse videtur: ergo multo magis in maiori. Antecedens patet ex c. vlt. de cleric. excomm. ministr. vbi dicitur sacramenta collata ab excommunicato minori excommunicatione, virtutes non carere effectibus, quia non à collatione, sed à receptione sacramentorum est remotus: ergo insinuat quod si attente recipere, receptio est nulla. Quarto ibidem dicitur, electionem, seu collationem beneficii factam excommunicato esse irritam: quod clarius habetur in c. Postulasti.

7 Morale peccatum in confessione commissum est contra substantiam sacramenti pœnitentiæ.

8 Prima sententia negans. Sylu. Palud. Anton. Maior. Gabr. Soto. Adrian. Ledesma.

Ca. vlt. de Cler. excom.

Cap. Polli-
latus de Cle-
rit. irritum. Quinto absolutio ab excommunicato
data, est irrita, sicut qualibet alia sententia: ergo &
recepta: nam est eadem ratio.

Nihilominus dicendum est, tale sacramentum
validum esse, ita ut necesse non sit, confessionem
iterari: imo etiam suum habet effectum. Hæc est
communior sententia, quam vel non sibi constans,
vel limitans precedentem, tenuit Palud. in 4. d. 18.
p. 4. numer. 5. ubi tantum in duobus casibus hoc af-
firmat. Prior est quando excommunicatio est iniu-
sta: quod si intelligat de iura iniusta, ut sit nulla, per
senotum est: quia illa re vera nullum effectum ha-
beret, si autem intelligat de iniusta valida, nulla est
ratio excipiendi illam, quia reuera habet effectum:
vnde æque obligat ad non suscipiendum sacra-
mentum, quando durat, ut constat ex dictis supra de
censuris in communi. Alter casus est, quando ex-
communicatio probabiliter ignoratur ab ipso pœ-
nitente, qui est verus: si tamen consequenter loqua-
tur, idem dicere debet in omni casu, in quo pœni-
tens excusatur à culpa: quia sicut nō debet Ecclesia
ignorantiam inuincibilem condemnare, aut inno-
centem punire: quod ipse ait ita non debet vrgen-
tem, & inculpabilem necessitatem condemnare,
aut punire. Eandem sententiam tenet Adrianus c. 3.
de Clauibus, præsertim circa finem. & clarius q. 2. de
Confess. circa finem. ubi refert, & sequitur sententiā
Paludani paulo antea citatam. Idem tenet Medi-
na tract. 2. de Confess. q. de confess. ab excom. fact.
Petrus Soto lect. 4. de Excom. Nauar. in cap. 1. §.
Cautus, nu. 23. & ca. ult. n. 38. & 45. de Pœnit. d. 5. Co-
uar. in cap. Alma. p. 1. §. 6. & nu. 7. Et Caietan. in Sum.
verb. Absolut. impedimenta, & verb. Excommunicatio
minor. Excedit tamen Caietanus, quia non tantum
quando sine peccato, sed etiam quando pœnitens a-
liu peccat sic suscipiendum sacramentum, illud esse
validum affirmat, procedit tamen ex falso funda-
mento, scilicet actuale peccatum mortale in ipsa
confessione commissum, non esse contra substantiā
huius sacramenti: quod aliqui saltem verum pu-
tant (& ita interpretantur sententiam Caietani)
quando tale peccatum non ex malitia, sed ex igno-
rantia culpabili committitur, quod videtur sequi
Victoria in Summ. 4. tit. de excommu. nu. 3. Sed hoc
etiam falsum est, ut supra suo loco probauimus: & ideo,
omissa illa disputatione, solum probanda est asser-
tio posita præcise ex parte censuræ: quod proprie
locum habet, quando alia culpa, vel impedimen-
tum aliud non intercedit.

Plures autem rationes possunt ad hoc suaden-
dum asferri. Primo ex congruitate, quia re, quæ cul-
pam caret, in damnum vocari non debet, ut dicitur in ca. 2.
de Constitut. Item, quia, cum materia hæc sit odiosa,
restringenda est potius, quā amplianda. Iura vero,
quæ excommunicatum excludunt à sacramento-
rum participatione, non habent verba irritantia, sed
prohibentia tantum. Quod maxime confirmat ex-
emplum de matrimonio, quod fortasse posset Ec-
clesia irritata per censuram, nam; sicut induxit alia
impedimenta irritantia, potuisset hoc illis addere:
quod tamen non fecit, sed potius declarauit prohi-
bitionem censuræ non esse irritantem c. Significauit
de eo, qui duxit, & c. ergo non est cur strictius inter-
pretemur hanc prohibitionem in hoc sacramento:
Secundo asferri possunt rationes à simili, quia ex-
communicatus celebrans inculpabiliter ex igno-
rantia, excusatur à noua censura, seu irregularitate.
Item collatio beneficii facta excommunicato bona
fide, & absque culpa illud recipientem, valida est, ut
probabiliter Nauarrus supra opinatur: & infra à
nobis disputabitur: ergo à fortiori, &c.

Veruntamen propria ratio huius sententiæ esse
debet, quia per excommunicationem nihil tollitur,
quod sit de substantia sacramenti: ergo, si ex parte

Fr. Suarez tom. 5.

A suscipientis non interuenit aliud impedimentum, ita ratio,
sola censura non potest irritare sacramentum. Cō-
sequenter patet ex dictis: & antecedens probatur,
quia ibi non deest materia, neque forma, neque in-
tentio. Et (quod ad rem spectat, & in quo est pun-
ctus difficultatis) non deest iurisdictio, nam per ex-
communicationem priuatur quis iurisditione acti-
ua in alios, non tamen subiectione passiva ad alios
sibi superiores, seu (quod idem est) alij non priuan-
tur iurisditione in ipsum: alioquin non tam ipsorum
excommunicatorum, quam ipsius confessoris esset
talis pœna. Ad quod etiam per argumentum à simili,
li, vel à contrario non nihil confert c. Olim, 3. de Re-
stitut. Quod ergo Victoria & Ledesma aiunt, hoc ip-
so quod quis excommunicatur, fieri quoad abso-
lutionem à peccatis, extra iurisditionem omnium,
qui eū non possunt absolueri, vel non absoluitur ab
excommunicatione: gratis dictum est. Primum,
quia nullo iure ostendi potest huiusmodi priuatio
iurisditionis. Quis enim dicat Parochum amittere
iurisditionem in suorum omnium peccata, alioqui
non reservata, solum, quia excommunicatione lig-
gantur? idemque est de religiosis ex privilegio ha-
bentibus iurisditionem. Quod præterea in hunc
modum declaro: nam si ipse Summus Pontifex im-
mediate abfolueret aliquem excommunicatum à
peccatis nolens absolueri ab excommunicatione,
sive ex malitia, sive ex ignorantia faciat, ipso ta-
men pœnitente nihil peccante, talis absolutio sacra-
mentaliter esset valida: ibi enim fingi non potest de-
fectus iurisditionis, quia nulla potestas humanā,
nec canonicum ius, & consequenter, nec censura
aliqua per illud introducta potest priuare Pontifi-
cem aliqua iurisditione: ergo in tali absolutione
nullus substantialis defectus interuenit, qui possit
reddere inualidum tale sacramentum. Ex hoc au-
tem recte concluditur censuram intrinsece non pu-
gnare cum valore absolutionis sacramentalis, ergo,
cum aliunde non constet sacerdotem priuari iuri-
sditione ob censuram alterius, sit ut absolutio ab eo
data nullo alio interueniente impedimento valida
sit. Quod magis confirmabitur respondendo ad ra-
tiones in oppositum, nam in his rebus, quæ pertine-
ad augendum rigorem pœnæ, sufficiens argumen-
tum, ut non addmittantur, est, si non satis probetur.

Rationibus contraria sententia satisfi.

P R I M A ergo ratio, si quid probaret, etiam de
Summo Pontifice procederet, quia etiā ipse di-
recte iudicare non potest de iis, qui foris sunt. Ex-
communicatus ergo non ita dicitur præcisus ab Ec-
clesia, ut Ecclesia iurisditionem in ipsum amittat;
neque externam, neque internam: sed quia communi-
catione bonorum, & membrorum Ecclesiæ priua-
tus est ex eiusdem Ecclesiæ præscripto: quæ non
propterea priuatur à Deo ipso tali iurisditione, ut
per senotum est. Neque etiam ipsa se priuat, imo for-
tasse nec priuare potest, quia semper manet in alio
character baptismalis; ratione cuius est Ecclesiæ
subiectus. Manet ergo in Ecclesia vtraque potestas
iurisditionis in ipsum, scilicet in foro contentioso, &
sacramentali, quæ interdum possunt esse simul in
eadem persona, ut est per se clarum: interdum verò
potest esse vna sine alia, nam iudex, præsertim dele-
gatus habere potest iurisditionem ad absoluen-
dum à censura, & non à culpa. E contra uero igitur po-
test etiam quis habere iurisditionem absoluedi à
culpa, & non à censura. Vnde ad secundum negatur
maior, prout ibi simpliciter sumitur, nam Ecclesia
separat quidem excommunicatum à sacramentis,
prohibendo, non vero iudicando, quia generaliter
non potuit in omnibus, specialiter autem non ex-
prelsit

Ad secun-
dam.

prestit in aliquo: non ergo simpliciter quatum potest, separat. Rursus separat prohibendo, non vero tollendo iurisdictionem: & ideo hic locum habet regula iuris *Multa fieri prohibentur, quae tamen facta tenent.*

13
Ad veriam.

Ad tertium respondetur, si illud esset validum etiam probaturum excommunicationem minorem irritare sacramentum, quod Soto ipse non admittit. Respondetur ergo, excommunicatum minori excommunicatione, de quo in illo textu sermo est, esse priuatum passiva susceptione, non vero actiua administratione sacramentorum, quia prior est ibi prohibita, non vero posterior: & ideo, per se loquendo, sacramenta ab illo administrata, virtutis non carent effectu, etiam ex parte dantis, quia in eo ministerio per se loquendo, non peccat, vt infra ostendamus. Sacramenta vero ab eodem excommunicato suscepta carebunt virtutis effectu, non tamen propterea nulla erunt, cum possint sacramenta subsistere quoad substantiam, sine effectu sui virtutis: carebunt autem hoc effectu, quando, transgrediendo dictam prohibitionem, & grauiter peccando, suscipiuntur. si autem suscipiantur cum sufficienti excusatione à culpa, neque effectu carebunt, quia non ponitur obex ex parte recipientis: & respectu illius prohibiti: nihil operatur, propter excusationem.

14
Ad quatuor.

Ad quartum respondetur in primis in illo capite ultimo, non dici electionem excommunicati esse irritam, sed irritandam: est enim ibi sermo de minori excommunicatione, de qua infra. Deinde, quia electio ligati maiori excommunicatione sit irrita per se loquendo, interueniente tamen bona fide electi res est dubia: & licet admittamus etiam runc electionem esse irritam, vt infra disputabitur, nulla est conlectio, quia, vt saepe dixi, in his poenis nullum est argumentum à simili: ibi enim inueniri potest lex irritans: hic vero non inuenitur: neque est difficile diuersitatis rationem assignare, quia non est ita necessaria electio ad salutem, sicut confessio. Et ob eandem rationem negatur consequentia quinti argumenti, quae etiam erat à simili, de quo est longe diuersa ratio: quia quando minister est excommunicatus directe priuatur iurisdictione, & ideo absolutio ab ipso data nulla est, etiam si penitens non peccet, & alias sit dispositus, vt infra dicemus: per excommunicationem autem poenitentis alter non est priuatus iurisdictione. Et ob similem fere rationem, licet propria Ecclesiae suffragia applicata excommunicato sine culpa eius non habeant effectum, non potest inde sumi argumentum, ad hoc sacramentum, quia suffragia pendunt ex voluntate Ecclesiae, non tamen sacramenti valor, si cetera necessaria concurrant: sicut etiam de sacrificio supra declarauimus, vnde suffragia de facto non offeruntur pro excommunicato, absolutio vero illi datur, id est eoque in illo operatur.

Ad quatuor.

15
An dicta sententia verum habeat etiam in censuris reueruatis.

Sed quæret aliquis, an hæc resolutio procedat, etiam si censura reueruata sit. Respondeo solius censuræ reueruationem per se nihil referre, cum supponamus censuram non tolli: quia vero cum excommunicatione reueruata simul reueruatur culpa, ideo ex hac parte oriri potest difficultas, & coincidit cum illa quæstione, an cum quis bona fide ex parte sua absoluitur ab omnibus peccatis ab eo, qui non habebat iurisdictionem in omnia, sed in quædam tantum, maneat absolutus saltem ab illis, quæ erant sub iurisdictione absoluentis, ac proinde sacramentum fuerit validum, ne teneatur quis illa iterum confiteri. De qua re in superioribus dixi talem confessionem validam esse, quia quantum ad id concurrunt omnia, quæ sunt de necessitate sacramenti, & integritas absolutionis materialis, vt aiunt, seu quoad effectum non est de substantia sacramenti, vt ibidem ostensum est. Hac ergo ratione etiam in presenti est validum tale sacramentum: quia hic solum

Dubio res.

A adiungitur defectus iurisdictionis in censuram, cum autem censura ipsa per se non sufficiat ad irritandum sacramentum, neque defectus ille potest sufficere, si cetera necessaria concurrant.

Addit vero Angelus verb. Confessio, 5. nu. 10. non solum talem absolutionem esse validam, sed etiam licite dari à sacerdote inferiori, etiam absque speciali causa, vel necessitate, vt indicat, sed iure ordinario, quia potest (inquit) eum absolueri à peccatis, & remittere ad superiorem pro absolutione à censura: in quo etiam indicat non esse necessarium, vt postea sacramentaliter absoluitur à superiori à tali peccato reueruato, sed solum ab excommunicatione. Refertque pro hac sententia Richardum in 4. d. 18. art. 9. quæst. 4. Veruntamen nec Richardus ibi hoc docet, sed potius contrarium, neque illa sententia ita generatim intellecta probabilis est: alioqui excommunicatus ab homine semper posset à peccatis absolui, à quocunque ordinario confessore, & remitti ad iudicem, vt à censura absolueretur: quod est omnino falsum, & contra vsum Ecclesie, & contra vim huius censuræ: alioqui quo modo verum est quod excommunicatus est priuatus omnibus sacramentis: Diceret fortasse Angelus, excommunicatum priuari sacramento poenitentiae, quando per illum stat, quominus à censura absoluitur: quando vero iam contritus est, & paratus Ecclesie obedire, & per eum non stat quo minus à censura absoluitur, iam non esse à sacramentorum perceptione remotum. Sed hoc etiam fundamentum ita absolute & simpliciter propositum, falsum est, vt melius docuit Syluester verb. Confessio, 3. q. 8. referens plures, & dicens esse communem sententiam Theologorum, & Iuristarum. Idem Nauar. in cap. Consideret, §. Cautus, n. 24. de Poenitent. d. 5. Et ratio est eadem, quia excommunicatio maior inducit hunc effectum, vt dictum est: quando autem excommunicatio non tollitur, semper operatur suos effectus, per se loquendo, etiam si persona coram Deo iustificata sit, vt à simili patet ex dictis supra de effectu priuationis suffragiorum in simili casu: est enim eadem ratio, & Doctores ibi citati hoc etiam affirmant.

16
Angeli ex.

Rich.

Angeli ex.

Eladit.

Syl.

DISPUTATIO XI.

De tertio effectu excommunicationis, qui est priuatio actiua administrationis sacramentorum, & sacrificij Ad i. s. s.

RECA hunc effectum supponendum in primis est ius antiquum, quo omnes ligati excommunicatione maiori priuabantur, & celebratione Missæ, & administratione actiua sacramentorum, capit. Si celebrat, de cleric. excom. ministr. & aliis. Quod ius nunc manet integrum quoad excommunicatos vitandos, iuxta superius dicta circa Extrauag. Ad emitanda, & ideo in illis prius explicabitur, & postea quomodo locum habeat in excommunicatis non vitandis.

SECTIO I.

Virum Excommunicatus vitandus mortaliter peccet ministrando sacramentum, vel sacrificium offerendo.

Regula generalis est hoc esse peccatum mortale ex genere suo, cap. Si celebrat, de cler. excom. ministr. & in c. l. a. neralis. Ca. tores, eod. tit. & patet à fortiori ex dictis celebrat. Etis præcedent. disputat. sect. i. n. a. ita de C. n. exprohibi. cum. ministr.